

Praca ze sprawcą przemocy

stawianie granic w stosowaniu przemocy

motywowanie do korzystania z pomocy

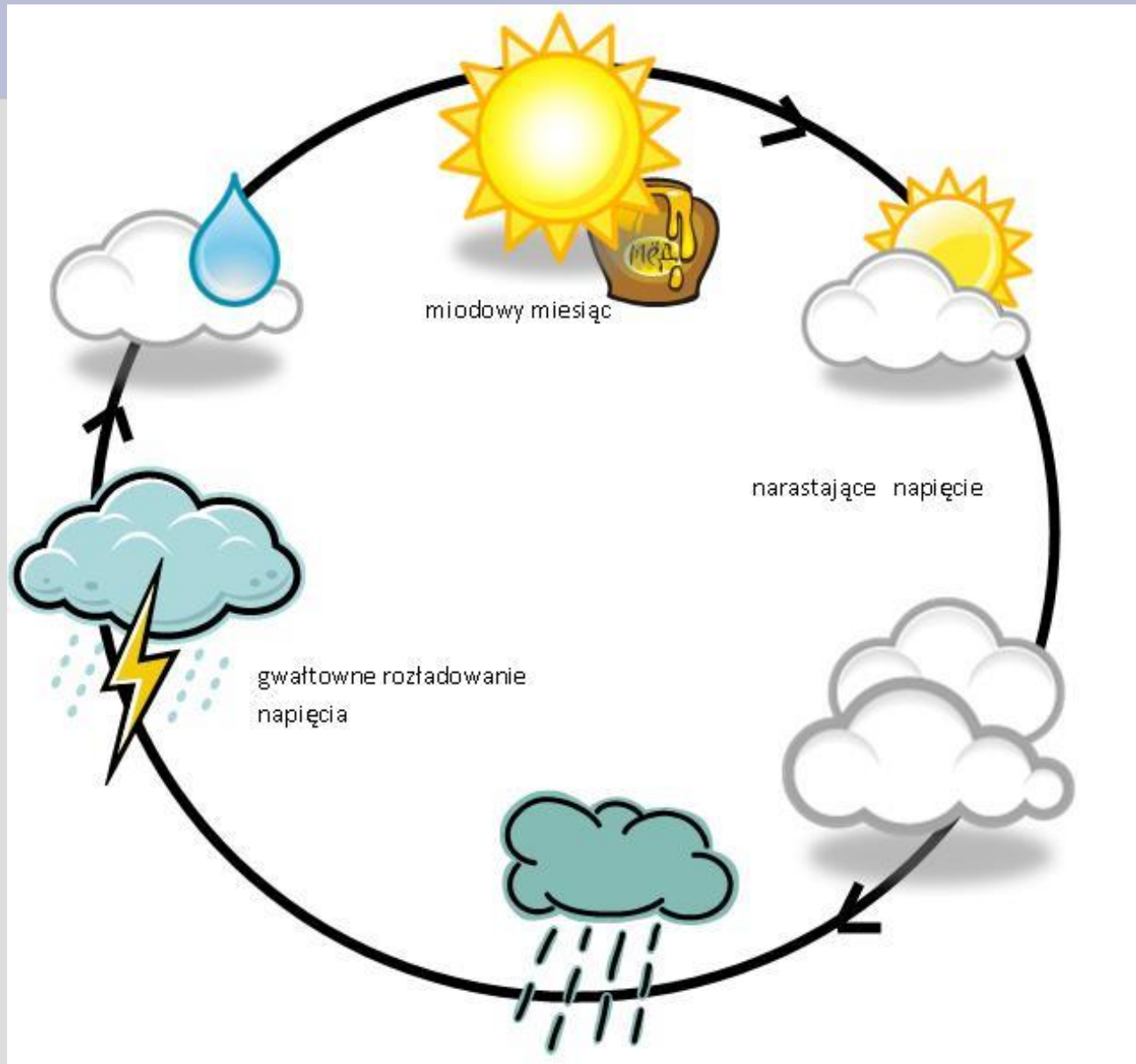
Anna Wojciechowska

Plan pracy

- Ogólne informacje nt przemocy w rodzinie
- Psychologiczna charakterystyka osób stosujących przemoc w rodzinie
- Manipulacje i pułapki - najczęstsze zagrożenia w pracy z osobami stosującymi przemoc - jak się przed nimi chronić
- Pomoc i stawianie granic - jak pracować ze sprawcami przemocy?

- Analiza przypadków wnoszonych przez uczestników

Cykl przemocy

Właściwości przemocy

- Przebiega w cyklach
- Pogłębia się w czasie
- Na ogół sprawca nie przerywa z własnej woli; konieczna interwencja z zewnątrz
- Budzi lęk i nie chce być ujawniona

Charakterystyka osób stosujących przemoc

- Badania pokazują, że brak jednoznacznych wskaźników
- Deficyt superego, czyli ocen moralnych, skłonności do przestrzegania norm
- Nadmiernie rozwinięta kontrola
- Poczucie pokrzywdzenia
- Krzywdy i zaniedbania w dzieciństwie
- Przemoc jako taktyka władzy i kontroli
- Przekonanie o słuszności postępowania

Osoby o skłonnościach psychopatycznych

- Osobowość dyssocjalna, psychopatia, osobowość antyspołeczna – zaburzenie struktury osobowości o charakterze trwałym, 2–3% każdego społeczeństwa
- **deficyt lęku** – defekt emocjonalny polegający na braku przyswajania odruchów moralnych i braku empatii;
- **deficyt uczenia się** – dominujące w typie impulsywnym zachowania agresywne;
- **upośledzenie związków** – relacje oparte na przydatności innych do własnych celów, płytkie związki – dominujące w typie kalkulatywnym, ignorowanie konwencji społecznych;
- **cierń psychopatyczny** – zubożone życie psychiczne, kompensowane przez narcyzm – wyczulenie na przejawy niedoceniań

Kryteria diagnostyczne ICD-10

Osobowość dysocjalna

- nieliczenie się z uczuciami innych
- lekceważenie norm
- niemożność utrzymania związków
- niska tolerancja frustracji i próg wyzwalania agresji
- niezdolność przeżywania poczucia winy i uczenia się (kary)
- skłonność do obwiniania innych

Mechanizmy działania sprawcy przemocy

- Zaprzeczanie
- Manipulowanie
- Zatajanie informacji
- Umniejszanie odpowiedzialności
- Obwinianie ofiary
- Szukanie koalicji przeciw ofierze
- Kontrolowanie
- Seksistowskie zachowania wobec kobiet
- Zrywanie kontaktu
- Niska motywacja do korzystania z pomocy

Jak pomóc?

Dwie perspektywy pracy rodziną dotkniętą przemocą

Perspektywa feministyczna

- ◆ Odpowiedzialność sprawcy
- ◆ Praca interwencyjna
- ◆ Cel: zatrzymanie przemocy

Perspektywa systemowa

- ◆ Rodzina: system wzajemnie powiązany
- ◆ Praca psychoterapeutyczna
- ◆ Praca możliwa po zaprzestaniu przemocy
- ◆ Cel: poprawa funkcjonowania rodziny i jej członków

Na czym polega pomoc?

Doprowadzenie do zaprzestania stosowania przemocy

Zrozumienie i współczucie, ale nie usprawiedliwianie

Wypracowanie poczucia

Najczęstsze problemy w pracy

- Brak motywacji do zaprzestania stosowania przemocy jako taktyki władzy i kontroli
- Brak motywacji do korzystania z pomocy
- Sytuowanie odpowiedzialności za własne zachowanie w innych osobach lub czynnikach zewnętrznych
- Angażowanie pracowników pomocowych w koalicje przeciw ofierze
- Stosowanie manipulacji informacjami, emocjami

W co nas wikłają sprawcy?

- ◆ Poczucie winy, że oskarżamy niewinnego
- ◆ Opowiadanie się po stronach konfliktu
- ◆ Podważanie kompetencji innych pracowników
- ◆ Oskarżanie ofiary
- ◆ Budowanie koalicji przeciw ofiarom
- ◆ Szantaż – musi być po ich myśli albo zrezygnują

3 kroki pracy ze sprawcą

1. Postawić granice, zatrzymać przemoc!
2. Uświadomić czym jest przemoc. Dążyć do uświadomienia sprawcy, które jego zachowania to przemoc. Dążyć do zaakceptowania przez sprawcę, że stosował przemoc.
3. Nauczyć panowania nad gniewem i agresją

POTEM:

Nauczyć wyrażać swoje potrzeby i budować partnerskie relacje.

Jak działać ze sprawcami?

- Rozmawiać o zachowaniu – KONKRETNIE!
- Mówić o konsekwencjach
- Być konsekwentnym/wyciągać konsekwencje
- Działać zespołowo

Zasady motywowania

- ◆ Korzystanie w motywacji zewnętrznej
- ◆ Pokazywanie realnych strat ze stosowania przemocy
- ◆ Pokazywanie korzyści z pracy nad sobą
- ◆ Dawanie realnych wyborów

Aertywność w stosunku do sprawcy przemocy

- ◆ Techniki unikania manipulacji
 - ◆ Zdarta płyta
 - ◆ Potwierdzenie negatywne
 - ◆ Pytanie o szczegóły
- ◆ Trzymanie się tematu rozmowy
 - „Rozmawiam z panem o tym, co pan robi nie tak”
- ◆ Unikanie krytykowania innych
 - ◆ „Przypominam kolejny raz: nie będę z panem poruszać tematu błędów pana żony”